

Малинівська ОТГ

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Вступ

Для розвитку громади дуже важливо, щоб кожен житель розумів, що таке бюджетний процес, як формуються доходи громади та куди вони витрачаються. «Бюджет для громадян» - документ, який в простій формі роз'яснює, що таке бюджет та сприяє підвищенню довіри між жителями громади та влади. А тому, пропонуємо бути активними та запрошуємо до участі у формуванні бюджету нашої громади!

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр.

Основна **мета** «бюджету для громадян» - це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади, це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади, або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливість для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

Бюджетна термінологія

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратимо. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державною. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Бюджетний цикл

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік – називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто, той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Разом 5. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад відділ освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-те березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представляти звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

1. Липень-вересень

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

5. Січень-15 березня

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

4. Січень-грудень

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проєкт на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проєкти бюджету участі та голосувати за проєкти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесії міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

2. Травень-жовтень

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

3. Листопад-25 грудня

В цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

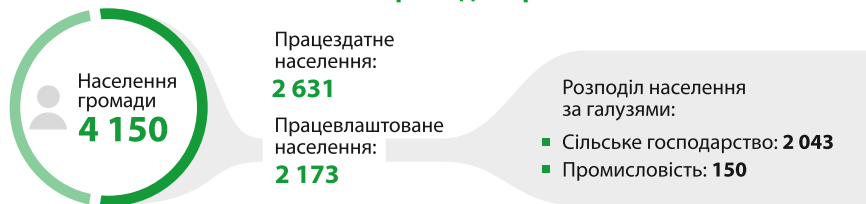
Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

На чому засновано бюджет нашої громади

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Крім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Наша громада зараз:

1 Промислове підприємство

11 120,1 га Земля сільгосп призначення

2 Школи

2 Дитячі садки

87 км доріг Потребують капітального ремонту

47 км доріг Потребують поточного ремонту

1 Амбулаторія

2 ФАПи

Як були враховані пропозиції громадян, подані до проекту бюджету на 2019 р.

- Капітальний ремонт мереж вуличного освітлення
- Поточний ремонт доріг на території громади
- Встановлення зупинок громадського транспорту та дитячих майданчиків на території громади

Решта пропозицій, що надійшла не була задоволена через брак коштів в бюджеті громади. Пропозиції щодо капітального ремонту доріг, що перебувають на балансі громади, будуть враховані при складанні бюджетів на наступні роки.

Якою ми хочемо бачити нашу громаду

Пріоритети розвитку нашої громади на найближчі 10 років:

1 Розширення територіально-економічного потенціалу громади шляхом доприєднання сусідніх необ'єднаних територій.

2 Розвиток кооперативного руху в сільській місцевості та підтримка розвитку сільського "зеленого" та інших інноваційних видів туризму.

3 Створення безпечних умов проживання мешканцям громади (дорожня інфраструктура; мережа вуличного освітлення; відеоспостереження; поліцейський в громаді; покращення можливості отримання вільного доступу до мережі Інтернет).

4 Створення системи управління надання якісних житлово-комунальних послуг.

5 Створення оптимальної для громади мережі освітніх, соціальних та медичних закладів.

Звідки в бюджеті гроші

Гроші, які отримує громада від держави

14 621,8 тис. грн

Освітня субвенція - **8 183,1 тис. грн**

Медична субвенція - **2 486,5 тис. грн**

Субвенція на здійснення заходів соціально-економічного розвитку - **1 160,0 тис. грн**

Дотація з місцевого бюджету на здійснення видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я - **875,3 тис. грн**

Інші дотації з місцевого бюджету - **67,9 тис. грн**

Субвенція на виконання доручень виборців депутатами обласної ради - **45,0 тис. грн**

Субвенція за напрямом «Нова українська школа» - **102,3 тис. грн**

Інфраструктурна субвенція - **1 701,7 тис. грн**

Власні доходи громади

18 641,2 тис. грн

Податкові надходження (всього) - **18 336,8 тис. грн**

Податок на доходи фізичних осіб - **12 940,5 тис. грн**

Акцизний податок - **1 320 тис. грн**

Рентна плата - **5 тис. грн**

Податок на майно - **2 399 тис. грн**

Єдиий податок - **1 671 тис. грн**

Туристичний збір - **0,5 тис. грн**

Екологічний податок - **0,8 тис. грн**

Неподаткові надходження (всього) - **304,4 тис. грн**

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності - **205,1 тис. грн**

Власні надходження бюджетних установ - **89,2 тис. грн**

Інші - **10,1 тис. грн**

Куди ідуть гроші з бюджету

Видатки бюджету за галузями

36 898,0 тис. грн

Освіта

18 582,4 тис. грн

Економічна діяльність

4 769,0 тис. грн

Управління громадою

4 402,0 тис. грн

Інші видатки

3 652,0 тис. грн

Житлово-комунальне господарство

2 044,0 тис. грн

Культура і мистецтво

2 008,6 тис. грн

Соціальний захист та соціальне забезпечення

1 440,1 тис. грн

Найбільші видатки з бюджету

Величина: тис. грн

Культура і мистецтво

2 008,6

■ Оплата праці	509,5
■ Оплата енергоносіїв	109,5
■ Інші видатки	1 389,6

Управління громадою

4 402,0

■ Оплата праці	3 465,0
■ Оплата енергоносіїв	86,6
■ Інші видатки	850,4

Освіта

18 582,4

■ Оплата праці	13 046,0
■ Оплата енергоносіїв	1 510,4
■ Інші видатки	4 026,0

Видатки на освіту

Могилівська
ЗОШ І-ІІ ст.

👤 93 учня

● Видатків на заклад
5 477,8 тис. грн

1 На одного учня
58,9 тис. грн

Могилівська
ЗОШ І-ІІІ ст.

👤 212 учнів

● Видатків на заклад
10 071,3 тис. грн

1 На одного учня
47,5 тис. грн

Бюджет розвитку громади 2019

1

Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та апарату управління громадою
1266,9 тис. грн

2

Капітальний ремонт зовнішнього освітлення по вул. Центральна в с. Могилів (3,0 км)
1202 тис. грн

3

Капітальний ремонт Зорянського Будинку Культури, вул.Центральна, 64 с. Могилів
1123,8 тис. грн

4

Капітальний ремонт мереж вуличного освітлення с.Могилів та с.Проточі
1098,8 тис. грн

5

Капітальний ремонт зовнішнього освітлення по вул. Центральна с. Могилів (2,26 км.)
993,1 тис. грн

6

Капітальний ремонт вуличного освітлення по вул. Центральна в с.Проточі
176,4 тис. грн

7

Внесок до статутного капіталу КП "Джерело" (закупівля трактору)
450 тис. грн

8

Розроблення генерального плану населеного пункту с. Могилів
801,7 тис. грн

9

Реконструкція покрівлі, встановлення металопластикових вікон та дверей, установлення сонячних батарей у Могилівській ЗОШ
245,3 тис. грн

10

Виготовлення проектно-конструкторської документації з реконструкції Могилівського сільського будинку культури
33,6 тис. грн

Контактна інформація

Для подання пропозицій, зауважень та отримання відповіді на питання щодо бюджету громади звертайтеся до Могилівської сільської ради за адресою:

с. Могилів, вул. Панікахи, 3

Електронна адреса для подання заяв та пропозицій:
mogylivgromada@gmail.com

Контактний телефон з бюджетних питань:
+38097 76 66 579